Ministerstwo
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Sławomir Pałka

BK-VII.0520.57.2026
Warszawa, 17 czerwca 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

przedstawiam odpowiedź na oświadczenie Pani Senator Ewy Moniki Kaliszuk, złożone na 51. posiedzeniu Senatu w dniu 28 stycznia 2026 r.

Ad 1
Zgodnie ze stanem na 2 grudnia 2025 r. średni czas oczekiwania na opinię w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów wyniósł 188 dni. Najkrótszy okres oczekiwania wyniósł 36 dni, natomiast najdłuższy 881 dni.

Ad 2
Definicje dotyczące terminowości sporządzenia opinii i realizacji zlecenia zawarte są w dziale 2. zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia standardów metodologii opiniowania w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów[1] (dalej: standardy metodologii, standardy).

Zgodnie z pkt. 20 standardów, termin sporządzenia opinii należy rozumieć jako czas liczony od dnia następującego po zakończeniu badania do dnia sporządzenia opinii.

Z kolei termin realizacji zlecenia to czas liczony od dnia następującego po wpływie zlecenia drogą dokumentową lub elektroniczną z podpisem do dnia sporządzenia opinii (pkt 21 standardów).

Stosownie do treści punktów 7.4 oraz 8.10 standardów metodologii „Termin sporządzenia opinii zakreśla organ zlecający, przy czym opinia powinna być sporządzona nie później niż w terminie 21 dni od dnia zakończenia badania.". Powyższe regulacje należy rozpatrywać

[1] Dz. Urz. MS z 2016 r., poz. 76, ze zm.)

+48 22 52 12 888
kontakt@ms.gov.pl
www.gov.pl/sprawiedliwosc

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa P-33

łącznie z puntami 7.5 oraz 8.11 standardów, zgodnie z którymi: „W sytuacji, gdy brak jest zakreślonego przez organ zlecający terminu, opinię należy sporządzić niezwłocznie."

Sformułowany przepis dotyczący maksymalnego czasu, w jakim opinia ma być opracowana po zakończeniu badania, jest terminem wewnętrznym dla zespołów i w głównej mierze ma na celu zapewnienie wydania opinii oddającej aktualną sytuację osób badanych.

Ad 3-5
Obowiązujące ścisłe określenie w ww. zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lutego 2016 r. maksymalnego terminu, w jakim opinia ma być opracowana po zakończeniu badania, ma w głównej mierze na celu zapobieżenie wydania opinii nieaktualnej, czyli po upływie takiego czasu, w którym sytuacja osób badanych mogła ulec istotnym zmianom, co ma znaczenie dla wartości dowodowej opinii.

Ad 6
Ministerstwo Sprawiedliwości dotychczas nie planuje ustawowo uregulować kwestii dostępu do materiałów z badań przeprowadzonych w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów.
Ponadto wskazuję, że w zakresie nieudostępniania materiałów z badań stanowisko jest zgodne z opinią Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego z 27.05.2025 r., dostępną na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce dotyczącej ww. Komisji[2].

Ad 7
Opinia sporządzona przez specjalistów opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów jest szczególnym środkiem dowodowym, który podlega ocenie sądu orzekającego na podstawie art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego.
W odniesieniu do superwizji wskazać należy, że w opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów co do zasady są prowadzone superwizje przez certyfikowanych superwizorów. Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z pkt 9.8. ww. zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lutego 2016 r., warsztat pracy badających powinien być na bieżąco aktualizowany i uzupełniany o narzędzia i techniki spełniające wartości metodologiczne w ich najnowszej wersji. Natomiast zgodnie z pkt 9.9. standardów metodologii badający mają obowiązek doskonalenia swoich kompetencji zawodowych zarówno w zakresie prawidłowego stosowania technik diagnostycznych, jak i opiniowania.

Ad 8
W Ministerstwie Sprawiedliwości powstał projekt nowelizacji ustawy o opiniodawczych zespołach sądowych specjalistów. Obecnie trwają wewnętrzne konsultacje. Planowane

[2] https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/stanowiska-komisji-kodyfikacyjnej-prawa-rodzinnego

zmiany w ustawie o ozss dotyczą: wyłączenia prokuratora jako podmiotu zlecającego sporządzenie opinii przez ozss w sprawach rodzinnych i nieletnich, wyłączenia przeprowadzania mediacji i sporządzania wywiadów środowiskowych oraz prowadzenia poradnictwa specjalistycznego z zakresu zadań realizowanych przez ozss, zmiany kwalifikacji w zakresie zatrudnienia specjalistów do ozss w celu zapewnienia napływu wykwalifikowanej kadry, zdefiniowania zakresu zadań dla kierownika i specjalistów ozss, wprowadzenia stopni awansu zawodowego wraz z okresową oceną pracy, zmian w zakresie wynagrodzenia z uwzględnieniem podziału stanowisk, obowiązek stawiennictwa stron na badanie – zmiana w kodeksie postępowania cywilnego. Planowane są również zmiany w aktach wykonawczych w zakresie nadzoru i standardów metodologii.

Ad 9

W załączeniu zestawienie statystyczne „Ewidencja spraw rodzinnych z wyłączeniem zażaleniowych - sądy rejonowe w latach 2023-2025".

Ponadto podaję, że w latach 2023-2025 r., wg formularza statycznego MS-OZSS-25, do opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów wpłynęło łącznie 71 760 zleceń sądowych, w tym wydano 55 613 opinii. W ww. okresie w sprawach rodzinnych i opiekuńczych wpłynęło 51 036 zleceń sądowych, natomiast w sprawach nieletnich - 20 724. Ponadto ww. okresie wydano 39 071 opinii w sprawach rodzinnych i opiekuńczych oraz 16 542 opinie w sprawach nieletnich.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pałka
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Wydział Statystyki i Analiz
Departament Analiz i Strategii
Ministerstwa Sprawiedliwości

Ewidencja spraw rodzinnych z wyłączeniem zażaleniowych - sądy rejonowe w latach 2023-2025*

Rok	Wpłynęło	ZAŁATWIONO									Pozostało na okres następny
		razem	z tego								
			uwzględniono w całości lub części	orzeczono		oddalono	zwrócono	odrzucono	umorzono	Inne załatwienia	
				liczba spraw	liczba małoletnich, których sprawa dotyczy						
2023	686 843	677 262	415 432	253 854	365 428	23 822	29 075	2 518	82 177	101 750	214 595
2024	650 975	644 973	366 188	196 813	279 225	23 833	28 791	2 421	84 803	112 983	220 597
2025	678 285	664 705	373 980	202 253	285 789	24 305	30 610	2 734	86 345	119 947	234 177

* dane ze sprawozdania MS-S16/18 *w sprawach rodzinnych i nieletnich*